

Udskriftsdato: 14. december 2025

KEN nr 9486 af 19/06/2018 (Gældende)

Pressenævnets kendelse i sag nr. 2018-80-0089

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: 2018-80-0089

Pressenævnets kendelse i sag nr. 2018-80-0089

Ritzaus Bureau får ikke kritik for at nævne navn ved omtale af retssag

Ritzaus Bureau udsendte et telegram, som omhandlede en retssag, hvor en person ved byretten var blevet kendt skyldig i blandt andet mandatsvig og forsøg på bedrageri. Personen, som blev idømt 60 dages betinget fængsel, og som havde udbedt sig betænkningstid med hensyn til spørgsmålet om anke, klagede til Pressenævnet over, at han var blevet nævnt ved navn i telegrammet. Pressenævnet udtalte ikke kritik af Ritzaus Bureau for at have nævnt personens navn. Nævnet lagde blandt andet vægt på karakteren af de forhold, klageren var blevet dømt for, samt at de blev begået, mens han var i tjeneste i en højtstående stilling i Forsvaret.

[Klager] har ved advokat [Advokaten] klaget til Pressenævnet over et telegram udsendt af Ritzaus Bureau den 11. januar 2018, der vedrørte en dom afsagt af Retten i Roskilde samme dag, hvor [Klager] blev idømt 60 dages betinget fængsel. [Klager] mener, at god presseskik er tilsidesat.

[Klager] har klaget over, at han nævnes ved navn i telegrammet.

1 Sagsfremstilling

Den omtalte dom

Af udskrift af dom fra Retten i Roskilde af 11. januar 2018 i en straffesag mod Kommandørkaptajn [Klager] fremgår blandt andet følgende:

”[...]

Kommandørkaptajn [Klager] [adresse slettet af Pressenævnet] er tiltalt for overtrædelse af

1. straffelovens § 280, nr. 1, mandatsvig,

ved den 23. november 2016 [...] på restaurationen Stiletto Gentlemen's Club, St. George Street, Valetta, Malta, samt fra en hæveautomat [...] som ansat i forsvaret, uberettiget at have foretaget 2 stk. private betalinger og 2 stk. private hævninger til en samlet værdi af 17.325,20 kr. med sit tjenstligt udleverede Eurocard [...]

2. straffelovens § 163,

ved [...] i strid med sandheden at have indgivet en skriftlig indsigelse til Eurocard /SEB Kort Bank, om at de i forhold 1 nævnte betalinger til en samlet værdi af 14.721,14 kr. ikke var foretaget af ham.

3. straffelovens § 279, jf. § 21,

forsøg på bedrageri, ved [...] svigagtigt at have indgivet en skriftlig indsigelse til Sparekassen Sjælland-Fyn/NETS, om at 12 stk. betalinger på hans private Visakort til en samlet værdi af 24.920,07 kr. foretaget den 23. november 2016 på restauranterne Stiletto Gentlemen's Club og Club Class, St. George's Street, Valetta, Malta, ikke var foretaget af ham [...]

4. militær straffelovs § 27, stk. 1, pligtforsømmelse [...]

ved på tid og sted som i forhold 1 at have anvendt sit tjenstligt udleverede Eurocard til dækning af private udgifter for i alt 17.325,20 kr., der ikke havde sammenhæng med tjensterejsen eller var tjenstligt begrundet i øvrigt.

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om fængselsstraf.

Tiltalte har nægtet sig skyldig.

Sagens oplysninger

[...]

Personlige forhold

Tiltalte er ikke tidligere straffet.

Kriminalforsorgen har udtalt, at tiltalte er egnet til at modtage en betinget afgørelse, herunder med vilkår om samfundstjeneste.

Rettens begrundelse og afgørelse

Forhold 1-2:

Retten finder på baggrund af sagens oplysninger at kunne lægge til grund, at begge kort – det private og det tjenstlige – er anvendt ved chip og pinkode.

[...]

Tiltalte har forklaret, at han bekendt har han været i besiddelse af kortene under sit ophold i restauranterne og var i besiddelse af dem, da han kom tilbage til skibet. Vidnet, [Vidnet], fra Nets har forklaret, at det ikke kan lade sig gøre at kopiere sådan en chip, hvilket retten lægger til grund.

Spørgsmålet er herefter, om tiltaltes kort [...] er blevet taget fra ham uden hans viden, og tilbageleveret til ham, uden at han har lagt mærke til det, og at en eller flere har afluret pinkode.

Retten finder, at det er usandsynligt, at dette kunne være tilfældet. [...]

Retten finder vedrørende sidstnævnte hævning, at der kan være tale om en hævning til tjenstlig formål [...] hvorefter retten finder, at beløbet nævnt i forhold 1 rettelig udgør 16.581,18 kr.

Tiltalte anmeldte herefter over for SEB Bank, at han ikke kunne vedkende sig transaktionerne foretaget på Stiletto Bar [...] men han vedkendte sig de to kontanthævninger. Retten finder det godtgjort, at tiltalte foretog denne indsigelse mod bedre vidende, da retten finder det usandsynligt, at andre end tiltalte kan have foretaget de nævnte transaktioner. [...]

Gerningsindholdet i straffelovens § 280, nr. 1, og § 163, er herefter opfyldt, og tiltalte dømmes i det angivne omfang i disse to forhold.

Forhold 3:

Retten finder, at det er helt usandsynligt, at tiltaltes private kort på samme måde, som kortet nævnt i forhold 1, skulle være enten kopieret eller brugt ved afluring af pinkode. [...] Tiltalte dømmes derfor også i forhold 3.

Forhold 4:

Retten finder efter det ovenfor anførte, at tiltalte groft har tilsidesat sine forpligtelser i tjenesten ved at have brugt sit tjenstligt udleverede Eurocard til klart ikke tjenstlige transaktioner, og hvorfor han også dømmes i dette forhold med den modifikation, som er nævnt i forhold 1.

Straffen fastsættes til fængsel i 60 dage [...]

Retten har på den ene side i skærpende retning lagt vægt på, at der er tale om et tillidsbrud over for tiltaltes arbejdsgiver, men har på den anden side, og hvilket er begrundelsen for, at straffen gøres betinget uden vilkår om samfundstjeneste, lagt vægt på, at tiltalte må forvente et disciplinær efterspil fra sin arbejdsgiver, og at ingen har lidt tab.

Thi kendes for ret:

Tiltalte, Kommandørkaptajn [Klager], skal straffes med fængsel i 60 dage.

Straffen skal ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholder følgende betingelse:

1. Tiltalte må ikke begå noget strafbart i en prøvetid på 1 år fra endelig dom.

[...]"

Det påklagede telegram

Ritzaus Bureau udsendte den 11. januar 2018 et telegram, der vedrørte dommen afsagt af Retten i Roskilde samme dag vedrørende [Klager]. Af telegrammet fremgik blandt andet:

"[...]

En gruppe på omkring 20 søofficerer fra krigsskibet "Absalon" var en novemberaften i 2016 i havn i Maltas hovedstad, Valetta. De var på restaurant, og nogle var også på stripklub. Torsdag er det endt med en fængselsdom.

Det er skibets chef, kommandørkaptajn [Klager], som ved Retten i Roskilde er blevet dømt. Han brugte nemlig et Eurocard udstedt af Forsvaret til at betale på den eksklusive stripbar Stiletto Gentlemen's Club.

Straffen lyder på 60 dages fængsel. [Klager] skal dog ikke afsone straffen, hvis ikke han begår ny kriminalitet i løbet af det næste år.

- Vi ved, at det her får et efterspil i Forsvaret, og vi mener, at det er så rigelig betjent med denne her dom, sagde retsformand Tove Horsager ved domsafsigelsen.

Auditør Claus Risbjerg, som har været anklager i sagen, havde krævet, at en betinget dom skulle kombineres med samfundstjeneste, men det har retten altså ikke efterkommet.

[Klager] overvejer, om han vil anke dommen.

Forbruget på Forsvarets Eurocard er ifølge retten mandatsvig. Han er dømt for uberettiget at have hævet 16.611 kroner og 18 øre.

Derudover har kommandørkaptajnen forsøgt at begå bedrageri, fordi han over for sin bank gjorde indsigelse mod betalinger fra hans eget visakort.

Også her var der tale om betalinger på stripklubben eller på kontanthævninger i en nærliggende pengeautomat.

Kommandørkaptajnen har under sagen nægtet sig skyldig. Han mener, at nogen må have afluret hans pinkode - på begge kort - og brugt dem, uden at han opdagede det.

Derefter er kortene kommet i hans besiddelse igen.

- De lå i min pung, da jeg vendte tilbage til skibet, forklarede han under sagen.

Men Tove Horsager og sagens to domsmænd er overbevist om, at det er [Klager], der har brugt kortet i alle tilfælde. Om kommandørkaptajnens forklaring siger hun:

- Det finder retten ikke, overhovedet har sandsynligheden for sig. Vi må lægge til grund, at tiltalte ikke har lånt kortet ud, at kortet kun kunne anvendes ved brug af pinkode, og at kortet er anvendt ved brug af pinkode.

Krigsskibet "Absalon" var i efteråret 2016 i Middelhavet som led i den internationale indsats mod terror kaldet "Operation Active Endeavour".

Der var kun få dage, til turen gik mod Danmark, da besætningen gik i havn i Valetta.

En orlogskaptajn har under sagen forklaret, at samtlige officerer - på nær en vagthavende - tog i byen for at markere, at nu skulle man snart hjem.

Han har fået at vide, at en fra besætningen havde brugt omkring 20.000 kroner på champagne på en stripbar. Men det var ikke kommandørkaptajnen.

[Klager] har 14 dage til at overveje, om dommen skal ankes til Østre Landsret. ”

Øvrige oplysninger

[Klager] har oplyst, at Retten i Roskildes dom af 11. januar 2018 er blevet anket til landsretten.

Af Ritzaus Bureaus interne navneregler fremgår blandt andet følgende:

”[...]

Ved sigtelser, tiltaler eller anmeldelser

Som udgangspunkt bringer Ritzau ikke navne på sigtede/tiltalte før der er faldet dom med mindre der foreligger tilståelse af særligt alvorlige forbrydelser som f.eks. mord.

Træder sigtede eller tiltalte selv offentligt frem kan Ritzau vælge at offentliggøre navnet.

Sigtes eller tiltales personer for lovovertrædelser på områder, hvor de indtager tillidsposter, høje embeder eller har et særligt ansvar (de såkaldte ”gyldne kæder”), bringes navnet almindeligvis.

Det samme kan gælde særligt kendte personer, der sigtes eller tiltales for alvorlige forbrydelser. Det afgøres fra sag til sag af chefredaktionen, hvorvidt offentligheden har en berettiget interesse i navnet.

[...]”

[Klager]s klage er modtaget i Pressenævnet den 24. januar 2018.

2 Parternes synspunkter

2.1 [Klager]s synspunkter

[Klager] har anført, at det er i strid med god presseskik, at han blev nævnt ved navn i det påklagede telegram. Det afgørende i sagen er naturligvis, at en højtstående officer har været involveret i en episode af den pågældende art. Det må fremstå som fuldstændig ligegyldigt for den undrende læser, hvem den pågældende er.

[Klager]s forhenværende advokat har om den omtalte retssag oplyst, at den militære anklagemyndighed, FAUK, havde nedlagt pastand om en betinget fængselsstraf på 60 dage med vilkår om samfundstjeneste. Som advokat for bl.a. Politiforbundet og HOD (Officerernes faglige organisation) fører advokaten en række spektakulære sager, som naturligvis har mediernes bevågenhed. I sådanne sager vil der altid være journalister til stede i retten.

Advokaten har gjort sig det til en vane hver gang, der er journalister til stede i retten, at spørge journalisterne, hvorvidt de agter at bringe hans klients navn i forbindelse med deres dækning af sagen. Advokaten begærer konsekvent nedlagt navneforbud, når journalister tilkendegiver, at de agter at bringe hans klients navn. I disse sager får advokaten helt undtagelsesfrit altid nedlagt et navneforbud.

Til stede i retten ved den pågældende lejlighed var der to journalister. Advokaten kendte ikke den ene, som han derfor spurgte i overensstemmelse med det ovenfor anførte. Den pågældende journalist, som kom fra DR, tilkendegav, at hun ikke ville bringe [Klager]s navn i forbindelse med en efterfølgende omtale af sagen.

Den anden journalist, som kom fra Ritzaus Bureau, har dækket utallige af advokatens sager. Den pågældende journalist har aldrig nævnt advokatens klients navn i forbindelse med efterfølgende omtale af en sag. Advokaten fandt det derfor overflødigt at stille journalisten det traditionelle spørgsmål. Stor var advokatens overraskelse derfor, da han samme eftermiddag erfarede, at journalisten havde valgt at bringe [Klager]s navn i forbindelse med omtale af sagen. Advokaten ringede til den pågældende journalist, der oplyste, at han havde været meget i tvivl, hvorfor han havde forespurgt sine foresatte vedrørende navnespørgsmålet. Han havde angivelig fået den besked, at da det drejede sig om en højtstående officer, skulle navnet på den pågældende naturligvis bringes.

Aldrig har advokaten hørt en så indholdstom og sladderagtig begrundelse. Det må derfor betragtes som ren chikane fra Ritzaus Bureaus side, at [Klager]s navn blev nævnt i det påklagede telegram.

2.2 Ritzaus Bureaus synspunkter

Ritzaus Bureau har afvist, at det påklagede telegram er i strid med god presseskik, ligesom det ikke var et udtryk for chikane, at [Klager] blev nævnt ved navn i det påklagede telegram.

Ritzaus Bureau har anført, at bureauet er særdeles restriktiv med at nævne navne, fordi de implicerede af hensyn til eksempelvis deres erhvervskarriere ofte ikke ønsker deres navn nævnt.

Fordi der er tale om et så følsomt emne har den redaktionelle ledelse på Ritzaus Bureau udarbejdet et sæt "navneregler" [delvist gengivet under punkt 1, Sagsfremstilling, *Pressenævnet*], som medarbejderne kan bruge i deres daglige arbejde. Ritzaus Bureau har i den forbindelse bemærket, at det er vigtigt at understrege, at alle tvivlsspørgsmål skal afgøres af den redaktionelle ledelse på bureauet. Det følger af bureauets "navneregler", at Ritzau først nævner navn i tilfælde af ubetinget fængsel på mindst to år. Langt de fleste andre medier i Danmark offentliggør navn på den dømte, hvis straffen blot er mere end ét år. Ifølge retningslinjerne vil unge under 18 år som udgangspunkt ligeledes ikke blive navngivet – dette havde eksempelvis den konsekvens, at Ritzaus Bureau, i modsætning til langt de fleste andre medier i Danmark, ikke satte navn på den såkaldte "Kundby-pige", da dommen faldt.

Ritzaus Bureau har henvist til punkt C. 6 i de vejledende presseetiske regler, der vedrører identificering af implicerede i retssager. Som andre danske medier opererer Ritzau også med begrebet "gyldne kæder", hvilket konkret betyder, at navnet offentliggøres, såfremt den pågældende indtager tillidsposter, høje embeder eller har et særligt ansvar. Ritzaus Bureau har anført, at netop dette hensyn i den konkrete sag var afgørende for, at Ritzau valgte at offentliggøre navnet på den dømte kommandørkaptajn.

[Klager] var på gerningstidspunktet skibschef på skibet Absalon, der ifølge det danske forsvars oplysninger har en besætning på 100 personer. Som skibschef på Absalon, der i efteråret 2016 befandt sig i Middelhavet som led i den internationale indsats mod terror kaldet "Operation Active Endeavour", var [Klager] ansvarlig repræsentant for både skib og besætning. Som skibschef var han desuden den danske stats officielle repræsentant på havet. På baggrund af disse kendsgerninger er det Ritzaus Bureaus opfattelse, at [Klager] indtog en yderst fremtrædende tillidspost og havde et særligt stort ansvar. Derfor valgte bureauet at offentliggøre hans navn.

Ritzaus Bureau har bemærket, at det i øvrigt er vigtigt at påpege, at bureauet omtalte den pågældende sag to gange inden domsafsigelsen. I begge tilfælde valgte Ritzau ikke at offentliggøre [Klager]s navn, selvom hverken han eller hans forsvarer havde begæret et navneforbud nedlagt. Efter domsafsigelsen valgte Ritzau at bringe den nu dømte [Klager]s navn. I telegrammet oplyses både, at [Klager] overvejede at anke til landsretten, og at han under sagen har nægtet sig skyldig. Derudover refereres loyalt hovedpunkterne i [Klager]s forklaring.

[Klager] blev blandt andet dømt for mandatsvig, jf. den borgerlige straffelov, og for pligtforsømmelse, jf. den militære straffelov, og retten anførte i dommen, at han "*groft har tilsidesat sine forpligtelser i tjenesten*". At retten valgte at idømme [Klager] en forholdsvis mild straf, har efter Ritzaus opfattelse ikke betydning for sagen, fordi han også står til at blive straffet disciplinært inden for Forsvaret.

Ritzaus Bureau har anført, at [Klager]s advokat havde mulighed for at begære et navneforbud nedlagt inden hovedforhandlingens begyndelse. Hvorvidt retten havde fulgt denne begæring, er spekulativt. Dog fremgår det af retsplejeloven, at det taler mod nedlæggelse af navneforbud, at den tiltalte har indtaget en stilling, som i forhold til offentligheden er særlig betroet. Skulle et eventuelt navneforbud have haft virkning for det telegram, hvor den dømtes navn er nævnt, skulle retten have valgt at udstrække navneforbuddet efter domsafsigelsen. Det havde i givet fald krævet en kendelse fra rettens side, hvor det efter Ritzaus opfattelse havde talt yderligere imod et navneforbud, at skibschefen på det tidspunkt var blevet dømt. Hvorvidt der kunne have været tale om et sådant hypotetisk navneforbud, som [Klager]s tidligere advokat synes at henvise til, er dog efter Ritzaus opfattelse irrelevant. Hvis advokaten mente, at der var grundlag for at nedlægge navneforbud, skulle han have fremsat en begæring herom i retten.

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget:

Jesper Rothe, Hans Peter Blicher, Lene Sarup og John Meinert Jacobsen

God presseskik

[Klager] har klaget over, at Ritzaus Bureau nævnte ham ved navn i bureauets telegram vedrørende dom af 11. januar 2018 fra Retten i Roskilde.

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at meddelelser, der kan krænke privatlivets fred, skal undgås, med mindre klar almen interesse kræver offentlig omtale. Det enkelte menneske har krav på beskyttelse af sin personlige anseelse, jf. punkt B. 1. Det følger videre, at så længe en straffesag ikke er endeligt afgjort eller bortfaldet, må der ikke offentliggøres meddelelser, der kan lægge hindringer i vejen for sagens opklaring, eller tilkendegivelser om, at en sigtet eller tiltalt er skyldig. Ved omtale af en straffesag skal det klart fremgå, om sigtede/tiltalte har erklæret sig skyldig eller ikke-skyldig. Der skal i videst muligt omfang følges en klar saglig linje ved afgørelsen af, hvilke sager der omtales, og i hvilke tilfælde navne på de implicerede nævnes. En sigtets eller tiltalts navn eller anden identificering bør udelades, når ingen almen interesse taler for at offentliggøre navnet, jf. punkt C. 5 og C. 6.

På baggrund af sagens oplysninger lægger Pressenævnet til grund, at kommandørkaptajn [Klager] blev idømt 60 dages betinget fængsel for mandatsvig, at have afgivet urigtig erklæring, forsøg på bedrageri og pligtforsømmelse ved retten i Roskilde i januar 2018. Nævnet lægger videre til grund, at dommen er anket til landsretten.

Pressenævnet finder, at omtalen af retssagen har klar almen interesse. Nævnet udtaler ikke kritik af Ritzaus Bureau for at omtale dommen, herunder heller ikke for at nævne [Klager]s navn. Nævnet har lagt vægt på karakteren af de forhold, [Klager] blev dømt for, samt at de blev begået, mens han var i tjeneste i en højtstående stilling som kommandørkaptajn for skibet Absalon. Nævnet har videre lagt vægt på, at det fremgår af det påklagede telegram, at [Klager] under sagen nægtede sig skyldig, samt at han på tidspunktet for telegrammets udsendelse overvejede, om han ville anke dommen. Nævnet udtaler ikke kritik af Ritzaus Bureau for at nævne dømtes navn.

Afgjort den 19. juni 2018